

ISIL İŞLEM SEKTÖRÜNDE DURUM DEĞERLENDİRMESİ

■ M. Önder YÜCEL BÖHLER UDDEHOLM Çelik San. ve Tic. A.Ş.

Son yıllarda ısıtım sektörü özellikle üretimdeki artışa (2008-2009 kriz dönemi hariç) paralel olarak ciddi yatırımlarda bulundu. Bu yatırımlar halen devam etmektedir. Yapılan yatırımlar genelde yeni teknolojik gelişmelere paralel modern ekipmanlara olmakla birlikte ikinci el kullanılan fırın yatırımları da söz konusudur. Doğal olarak firmalar büyüyen pastadan daha fazla pay alabilmek için piyasanın toplamdaki talebini dikkate almadan kendi ölçeklerinde kararlar aldılar. Bunun sonucu olarak toplamda kapasite artışı söz konusudur. Kapasitelerini doldurmak için firmaların kullandığı yöntem fiyatları aşağı doğru çekmek olmuştur.

Ticarette genel olarak bilinen olgu fiyatları düşürmenin kolay, ama **olması gereken yere tekrar çekmenin ve artış sağlamanın oldukça güç olduğudur.** Türkiye'deki ısıtım fiyatları o kadar geriledi ki Avrupa'daki fiyatların çok gerisine düştü. Bu olgu MISAD'ı ziyarete gelen Alman Isıtım İşlemciler Birliği'nden gelen heyet ile yapılan görüşmelerde ve yine MISAD olarak Almanya'daki ısıtım firmalarına yapılan ziyaretlerde net olarak ortaya çıkmıştır.

İşte bu noktada yatırımcıların gözden geçirmeleri gereken bazı parametreler bulunmaktadır. Bunları dikkate almadan yapılacak yatırım ve fiyatlandırmalar firmaları zora sokabilecektir.

Öncelikle, Türkiye'de yatırım maliyeti, kredilerdeki yüksek faiz oranları nedeni ile, yüksektir. Diğer taraftan Türkiye'deki siyasal ve ekonomik ortam çok kararlı bir yapıya sahip değildir. Bugünden yarına değişebilir. Fırınlarda kullanılan ekipman ve malzemeler genellikle ileri teknoloji gerektiren ve ithal edilen ürünlerdir. Teknolojileri gereği pahalıdır. Yani bakım ve onarım sırasında hem dövizde dayalı hem de pahalı bir bakım onarım gerçekleştirilecektir. Eğer yapılan yatırımlarda

getirilen fırınların bir kısmının da yurt dışından bazı tesislerden ikinci el olarak alınmış fırınlar olduğunu düşünürsek bunlardaki bakım ve onarım ihtiyacı ile ömrün doğru orantılı olmayacağını söyleyebiliriz. İkinci el fırınlardaki diğer bir risk ise; Türkiye'de çok pahalı olan ve ısıtım işleminin temel girdisi olan enerji tasarrufu konusunda yetersiz olmalarıdır. Bunları üst üste koyduğumuzda bir yatırım yaparken ve onu fiyatlarırken nelere dikkat etmemiz gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Fiyatlandırılırken, çoğu zaman finansal hesaplamalarda temel elemanlardan amortisman hesabının ve yapılan yatırımın geri dönüş hesabının, atlandığını da ilave etmek isterim.

Yukarıda anlatmaya çalıştığım gelişen ve değişen ısıtım pazarı, yatırımlar ve fiyatlandırma bugün ısıtım işlemcilerin en önemli sorunu ve çözüm bekleyen olgusudur.

MISAD'ın hazırlamış olduğu maliyet endeksi göz önüne alındığında, 2008 Ocak ayı 100 olarak baz alındığında, bu endeks Eylül 2013 itibari ile 177'dir. Yani 2008 Ocak'tan bu yana ısıtım maliyetleri %77 artmıştır. Fiyatlara bakıldığında ise tam tersi bir tablo ile karşı karşıya kalınmaktadır. Yazımın başında değindiğim gibi kapasiteleri doldurmak adına fiyatlar erozyona uğramıştır. Bunlara ek olarak, işletme maliyetlerinin kontrolü ve etkin üretim konusundaki çalışmalara ağırlık verilmesi gerekmektedir.

Fiyatlandırılırken, çoğu zaman

finansal hesaplamalarda temel

elemanlardan amortisman hesabının

ve yapılan yatırımın geri dönüş

hesabının, atlandığını da ilave

etmek isterim.

Isıl işlem sektörünün önemli konularından bir diğeri ise, ısıl işlem kalitesinin izlenebilirliği, ve hedeflenen kaliteye uygun ekipman kullanımınıdır. Bunun için ısıl işlem kullanıcısının (imalat sektörü) bilinçli hareketi gereklidir. Geçmişe göre bu bilinç artışında gelişme görmekle beraber halen yeterli olmadığını rahatlıkla söylemek mümkün.

Bu bilincin artırılması için ısıl işlem ve çelik temin eden firmaların gayretleri bulunmaktadır. Metalurji Mühendisleri Odasının da seminerler ve Isıl İşlem Sempozyumları ile bu bilinç artırma faaliyetine katkısı büyüktür. Ancak, ısıl işlem sektörü ve kullanıcılarının kendileri için çok önemli olan sempozyum platformunu da yeterince kullanmadıkları gözlemlenmektedir.

Halbuki, gerek teorik gerekse pratik bazda sempozyum ısıl işlem proseslerinin ve kalite kontrolünün tartışılacağı etkin ortamlardan biridir.

Isıl işlem sektörünün eleman ihtiyacı konusunda, sektör temsilcisi MİSAD kalifiye personel yetiştirmeye yönelik önemli bir adım atmıştır. Bayrampaşa İnönü Endüstri Meslek Lisesi ile ortak bir çalışma yürüterek ısıl işlem bölümüne bir ısıl işlem laboratuvarı açılmasına katkıda bulunmuş ve bölüm öğrencilerinin ısıl işlem firmalarında staj yapması için olanak sağlamıştır.



Isıl işlem sektörünün eleman ihtiyacı konusunda, sektör temsilcisi MİSAD kalifiye personel yetiştirmeye yönelik önemli bir adım atmıştır. Bayrampaşa İnönü Endüstri Meslek Lisesi ile ortak bir çalışma yürüterek ısıl işlem bölümüne bir ısıl işlem laboratuvarı açılmasına katkıda bulunmuş ve bölüm öğrencilerinin ısıl işlem firmalarında staj yapması için olanak sağlamıştır.

Böylece mühendisin işletme ihtiyacı olan teknik alt yapı eleman temininde kaynak yaratmıştır. Çünkü çok yakın zamana kadar ve hatta halen ısıl işlem sektörü çalışan ihtiyacını hiçbir alt yapısı olmayan kişileri yetiştirerek sağlamaktadır. Bu çalışmalar diğer Meslek Okulları ile koordineli olarak sürdürülecektir.

Sektörün en temel konularını kısaca böyle değerlendirmek olanaklı. Tabii bu konuların her birisi ve diğer konular ayrı ayrı ayrıntılı değerlendirmelere gereksinmektedir ve uygun platformlar yaratılarak tartışılmalıdır.